

נְפֹשֵׁיה, הָא אִיהוּ אֲתִקְלָקֵל, וְלָאוּ אִיהוּ פְדָאֵי דִיתְבְּרָכוֹן עֲלֵיהּ עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי. תַתָּאֵי לֹא יִתְבְּרָכוֹן עַל יְדֵיהּ, כֹּל שְׁפָן עֲלָאֵי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְלֹא. וְהָא כְּתִיב (ויקרא טז) וְכִפֵּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ, אֲמַאי בְּעֵינָא לְכַפֵּרָא עֲלֵיהּ, בְּגִין דְּאִיהוּ חַב יְכַפֵּר עַל גְּרַמְיָהּ, דְּכְתִיב וְכִפֵּר בְּעֵדוֹ. אָמַר רַבִּי חֲזִיא, הָא יְדִיעַ בְּאֵן אַתְר אֲתִקְשֵׁר כְּהֵנָּא רַבָּא. וּבְאֵן אַתְר אֲתִקְשֵׁר כְּהֵנָּא אַחְרָא, וְהֵהוּא דְאֶקְרִי סִגְן יְדִיעַא. בְּגִין כִּי, כְּהֵן אַחְרָא קָא מְקַרִיב קְרַבְנִיָּה בְּקַדְמִיתָא, וְסָלִיק לִיהּ עַד הֵהוּא אַתְר דְּאֲתִקְשֵׁר בֵּיהּ. בְּתַר דְּכְהֵנָּא סָלִיק לְהֵהוּא אַתְר, לֹא מְעַכְבִּין לִיהּ לְסִלְקָא לְאַתְרֵיהּ, וְלֹא תַפְפָּרָא חוּבִיָּהּ. וְעַל דָּא, אַחְרָא קָא מְקַרִיב עֲלֵיהּ קְרַבְנִיָּה. בִּיּוֹן דְּאַחְרָא הוּא מְקַרִיב, וְלֹא מְסַתְפָּקִין כֹּל כִּי עַל יְדֵיהּ, לְבַתַּר אִיהוּ מְקַרִיב, וְאֵינּוֹן עֲלָאֵין, כְּלֵהוּ מִתְחַבְּרִין לְכַפֵּרָא חוּבִיָּהּ. וּמְלָפָא קַדִּישָׁא אֲסַתְפֵּם עַל יְדֵיהּ. כְּגוּוֹנָא דָּא, הַמְתַּפְּלֵל וְטַעַה יַעֲמוּד אַחַר תַּחְתִּיו.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא הוּוּ יְתַבֵּי. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, חֲמִינָא לְאַבָּא בְיוֹמֵי דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים, דְּלֹא בְעֵי לְמִשְׁמַע צְלוֹתָא מְכַל בְּרַנְשׁ, אֶלָּא אֵי קָאִים עֲלֵיהּ תְּלִתָּא יוֹמִין קוּדְם, לְדַכָּאָה לִיהּ. דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן הָוָה אָמַר הָכִי, בְּצְלוֹתָא דְהָאֵי בְרַנְשׁ דְּאַנָּא מְדַפְּינָא, אֲתַתְּכַפֵּר עֲלֵמָא. וְכֹל שְׁפָן בְּתַקִּיעָה דְשׁוּפָר, דְּלֹא מְקַבֵּל תַּקִּיעָתָא דְבַר נֶשׁ דְּלָאוּ אִיהוּ חַפִּים לְמַתְקַע בְּרַזָּא דְתַקִּיעָה.

דְּתַנִּינָן, רַבִּי יִיסָא סָבָא אָמַר, הֲנִי תַקִּיעָתָא כְּסַדְרִין. קְדַמָּאָה, כְּלִילָא מְכַלָּא. תַנְיִנָּא, חֲדָא כְּסַדְרָא וְחֲדָא כְּסַדְרָא, גְבוּרָה גְדוּלָה בִּינְיָהוּ. תְּלִיתָאָה, חַד הָכָא וְחַד הָכָא גְדוּלָה בִּינְיָהוּ. שְׁלִישִׁית - אַחַת כָּאן וְאַחַת כָּאן, וּגְבוּרָה בִּינְיָהוּ. הַשְּׁבַר עוֹלָה, וְהַתְרוּעָה יוֹרְדָת.

עֲלִיו? אִם תֹּאמַר שֶׁהוּא מְקַרִיב עַל נֶפֶשׁוֹ - הֲרֵי הוּא הַתְּקַלְקֵל, וְאֵינּוּ פְדָאֵי שְׁיִתְבְּרָכוּ עֲלִיו עֲלִיוֹנִים וְתַתְּוֹנִים. הַתְּחַתְּוֹנִים לֹא יִתְבְּרָכוּ עַל יְדוֹ, כֹּל שְׁפָן הָעֲלִיוֹנִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְלֹא? וְהֲרֵי כְּתוּב (ויקרא טז) וְכִפֵּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ. לְמָה צְרִיף לְכַפֵּר עֲלִיו? מִשּׁוּם שֶׁהוּא חֲטָא, יְכַפֵּר עַל עֲצָמוֹ, שְׂכָתוֹב וְכִפֵּר בְּעֵדוֹ. אָמַר רַבִּי חֲזִיא, הֲרֵי יְדוּעַ בְּאִיזָה מְקוֹם נִקְשֵׁר הַכְּהֵן הַגְּדוֹל וּבְאִיזָה מְקוֹם נִקְשֵׁר כְּהֵן אַחֵר. וְאוֹתוֹ שְׁנִקְרָא סִגְן יְדוּעַ. מִשּׁוּם כִּי כְּהֵן מְקַרִיב אֶת קְרַבְנֵי בְּרֵאשׁוֹנָה, וּמַעֲלָה אוֹתוֹ עַד אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְשֵׁר בּוֹ. וְאַחֵר שֶׁהַכְּהֵן עֲלֵה לְאוֹתוֹ מְקוֹם, לֹא מְעַכְבִּים אוֹתוֹ לְעֹלוֹת לְמִקְוָמוֹ וְלְכַפֵּר עַל חֲטָאוֹ. וְלִכֵּן אַחֵר מְקַרִיב עֲלִיו אֶת קְרַבְנֵי. בִּיּוֹן שְׂאֵחֵר הוּא הַמְּקַרִיב, וְלֹא מְסַתְפָּקִים כֹּל כִּי עַל יְדוֹ, אַחֵר כִּי הוּא מְקַרִיב, וְאוֹתָם הָעֲלִיוֹנִים, כֹּלם מִתְחַבְּרִים לְכַפֵּר אֶת חֲטָאוֹ, וְהַמְלִיף הַקְּדוֹשׁ מְסַפֵּים עַל יָדָם. כְּמוֹ כֵּן הַמְתַּפְּלֵל וְטַעַה, יַעֲמוּד אַחֵר תַּחְתִּיו.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא הֵוּ יוֹשְׁבִים. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, רְאִיתִי אֶת אַבָּא בְיוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים שְׁאֵינּוּ רוֹצֵה לְשַׁמַּע תְּפִלָּה מְכַל אָדָם, אֶלָּא אִם עֲמַד עֲלִיו שְׁלִשָׁה יָמִים קִדְם לְטַהַר אוֹתוֹ. שְׂרַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה אוֹמֵר כִּי: בְּתַפְּלַת הָאָדָם הַזֶּה שְׁאֵנִי מְטַהַר, מִתְּכַפֵּר הָעוֹלָם. וְכֹל שְׁפָן בְּתַקִּיעַת הַשׁוּפָר שְׁאֵינּוּ מְקַבֵּל תַּקִּיעָה שֶׁל אָדָם שְׁאֵינּוּ חַכְם לְתַקַּע בְּסוּד הַתַּקִּיעָה.

שְׁשַׁנְיָנוּ, רַבִּי יִיסָא סָבָא אוֹמֵר, הַתַּקִּיעוֹת הַלְלוּ כְּסַדְרִין. הַרְאֵשׁוֹנָה כְּלוּלָה מִכְּפֵל. הַשְּׁנִיָּה - אַחַת כְּסַדְרָא וְאַחַת כְּסַדְרָא, גְבוּרָה גְדוּלָה בִּינְיָהוּ. הַשְּׁבִיעִת עוֹלָה, וְהַתְרוּעָה יוֹרְדָת.

גבורה בינייהו. פוסקא סלקא, קומטרא נחמא. חד תקיפא וחד רפיא. והא אוקמוהו. ואינון עשרה. ואינון תשע. חד פללא דכלא.

ובהאי יומא מתעטרא יצחק, והוא רישא לאבהן. בהאי יומא כתיב, (ישעיה

לג) פחדו בציון חטאים. בהאי יומא יצחק אתעקד, ועקיד כלא, ושרה מלילת (ס"א מילת) וקול שופרא תקיף לחדא. זכאה חולקיה, מאן דעבר בינייהו, ואשתזיב מנייהו.

אמר רבי אבא, בגין כך קרינן פרשתא דיצחק בהאי יומא, דבהאי יומא אתעקד יצחק לתתא, ואתקשר בההוא דלעילא. (נ"א באברהם) אימתי אתקשר. בשעתא דכתיב, (בראשית כב) ויעקוד את יצחק בנו וגו'.

אמר רבי אלעזר, בהאי יומא אעטר יצחק לאברהם, דכתיב, (בראשית כב) והאלהים נסה את אברהם. מאי נסה? כמו שנאמר (ישעיה מט) ואל עמים ארים נסי. (שמות יז) ויקרא שמו ה' נסי. מה בא להשמיענו? משום שהימין נתקן ונשלם. זהו שפתוב והאלהים נסה את אברהם. והאלהים בדיוק. וזהו (בראשית לא) ופחד יצחק.

דייקא, ודא הוא (בראשית לא) ופחד יצחק. רבי אבא אמר, כתיב (תהלים עה) פי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים. פי אלהים שופט, אלמלא דאעבר דינא דיצחק, באתר דיעקב שארי, (ס"א ואתסי) ואתפסי (ס"א ואתסחי) (ס"א ואתבסס) תמן, ווי לעלמא דיערע בגיניה, ורזא דמלה, (ישעיה טו) פי באש יי נשפט. ודא הוא אתבסמותא דעלמא.

וביון דעאל באתרא דיעקב, ויעקב אחיד (דף יח ע"ב) ביה, כדין שכיף אשא, ואצטננו גומריה. לבר נש, דהיה רגיו, וחגר וזיין גרמיה, ונפק ברוגזיה לקטלא לבני נשא. חד חפימא קם על פתחא,

אחת קשה ואחת רפה. והרי פרשוה. והן עשר. והן תשע. כלל אחד של הכל.

וביום הזה מתעטר יצחק, והוא הראש לאבות. ביום הזה כתוב, (ישעיה לג) פחדו בציון חטאים. ביום הזה יצחק נעקד, ועקד הכל, ושרה מדברת (מילת), וקול שופר חזק מאד. אשרי חלקו של מי שעובר ביניהם ונצל מהם. אמר רבי אבא, משום כך קוראים פרשת יצחק ביום הזה, שביום הזה נעקד יצחק למטה ונקשר באתו שלמעלה. (באברהם) מתי נקשר? בשעה שכתוב (בראשית כב) ויעקד את יצחק בנו וגו'.

אמר רבי אלעזר, ביום הזה מעטר יצחק את אברהם, שכתוב והאלהים נסה את אברהם. מה זה נסה? כמו שנאמר (ישעיה מט) ואל עמים ארים נסי. (שמות יז) ויקרא שמו ה' נסי. מה בא להשמיענו? משום שהימין נתקן ונשלם. זהו שפתוב והאלהים נסה את אברהם. והאלהים בדיוק. וזהו (בראשית לא) ופחד יצחק.

רבי אבא אמר, כתוב (תהלים עה) פי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים. פי אלהים שופט, אלמלא שעבר הדין של יצחק במקום שיעקב שורה (ונרפא) והתפסה (ורוחץ) והתבשם שם, אוי לעולם שיפגש בדינו. וסוד הדבר - (ישעיה טו) פי באש ה' נשפט. וזוהי התבשמות של העולם.

וביון שנכנס למקומו של יעקב, ויעקב אחז בו, אזי האש שוככת והגחלים מצטננים. לאדם שהיה רוגז, וחגר ושם עליו כלי זין, ויצא מרגז להרג אנשים. חכם

גרמיה, ונפק ברוגזיה לקטלא לבני נשא. חד חפימא קם על פתחא,

אחד עמד על הפתח ואחז בו. אמר: אלמלא לא החזיק בי ותפס אותי, הרי היה נמצא הרג של אנשים. בעוד שהחזיקו זה בזה ואחזו זה בזה, הצטנן רגזו על שיצא להרג. יצא להוכיח - מי טובל את הרגזו וחזק הדין של אותו אדם? הוה אומר, זה שעמד על הפתח.

כך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: בני, אל תפחדו, הרי אני עומד על הפתח, אבל הודרוו פיום הזה ותנו לי כח. כמה? בשופר. שאם נמצא קול השופר כראוי ומכוונים בו למטה, אותו הקול עולה, ובו מתעטרים האבות, ועומדים במשכנו של יעקב. ולכן צריך להזהר בשופר ולדעת את אותו הקול ולכונן בו. ואין לך קול בשופר שלא עולה רקיע אחד, וכל אותם האוכלוסים של אותו רקיע, נותנים מקום לאותו קול. ומה אומרים? (יואל ב) וה' נתן קולו לפני חילו וגו'. ועומד אותו הקול באותו הרקיע, עד שבא קול אחר, ונועדו (התעוררו) יחדו, ועולים בזווג לרקיע אחר. ועל זה שנינו, יש קול שמעלה קול, ומה הוא? אותו הקול של תקיעתם של ישראל שלמטה.

וכיון שמתחברים כל הקולות הללו שלמטה ועולים לאותו רקיע עליון שהמלך הקדוש שורה בו, מתעטרים (נועדים) כלם לפני המלך, ואז הכסאות עולים, וכסא אחר של יעקב עומד ומתפקן.

ועל זה מצאנו בספרו של רב המנונא סבא באותן תפלות של ראש השנה שהיה אומר, התפלה וקול השופר (שאותו קול) שמוציא אותו הצדיק, שנמצא מרוחו ונפשו באותו השופר של אותו הקול שעולה למעלה. ובאותו יום עומדים ונמצאים מקטרגים

ואחיד ביה, אמר אלמלא לא אחיד בי ואתתקף בי, הא קטולא בבני נשא אשתכח. בעוד דאתתקפו דא בדא, ואחיד דא בדא, אצטנן רוגזיה על דנפק לקטלא. נפק לאוכחא, מאן סביל רוגזא ותוקפא דדינא דהווא בר נש. הוי אימא, דא דקאים אפתחא.

כך אמר קדשא בריך הוא לישראל, בני, לא תדחלון, הא אנא קאים על פתחא, אבל אזדרזו בהאי יומא והבו לי חילא. ובמה. בשופר. דאי אשתכח קול שופר כדקא יאות, ומכווני ביה לתתא, ההוא קלא סליק, וביה מתעטרי אבהן, וקיימי במשכניה דיעקב. ועל דא בעי לאזדהרא בשופרא, ולמנדע בההוא קלא ולכוונא (ביה).

וזית לך קלא בשופרא, דלא סליק רקיעא חד. וכל אינון אוכלוסין דההוא רקיעא, יתבין אתר לההוא קלא, ומאי קא אמרי. (יואל ב) וי' נתן קולו לפני חילו וגו'. וקאים ההוא קלא בההוא רקיע, עד דאתי קלא אחרא, ואתעתדו (ס"א ואתערבו) פחדא, וסלקין בזווגא לרקיעא אחרא. ועל דא תנינו, אית קול דסליק קול, ומאי איהו. ההוא קלא דתקיעתא דישראל דתתא.

וכיון דמתחברן כל אינון קלין דלתתא, וסלקין לההוא רקיעא עלאה דמלכא קדישא שארי ביה, מתעטרן (ס"א מתעדרו) כלהו קמי מלכא, וכדין פורסוון רמיו וכורסייא אחרא דיעקב קאים ואתתקן.

על דא אשפתנא בספרא דרב המנונא סבא, באינון צלותי דראש השנה, דהוה אמר, צלותא וקל שופרא (דההוא קול) דאפיק ההוא זפאה, דאשתכח מרוחיה ומנפשיה בההוא ונפשו באותו השופר של אותו הקול שעולה למעלה. ובאותו יום עומדים ונמצאים מקטרגים

למעלה. וכשעולה אותו קול השופר, פלם נדחים לפניו ולא יכולים לעמוד. אשרי חלקם של הצדיקים שיודעים לכונן את הרצון לפני רבונם ויודעים לתקן עולם ביום הזה בקול שופר. ועל זה כתוב, (תהלים פט) אשרי העם יודעי תרועה. יודעי, ולא תוקעי. ביום הזה צריך העם להסתכל באדם שלם מכל, שיודע את דרכי המלך הקדוש, שיודע בכבוד המלך שיבקש עליהם בקשה ביום הזה, ולזמן קול שופר בכל העולמות, בכונת הלב, בחכמה, ברצון ובשלמות, כדי שישתלק הדין על ידו מן העולם. אוי לאותם שהשליח שלהם לא נמצא פראוי, שהרי חטאי העולם (העם) באים להזכר בגללו. זהו שכתוב, אם הכהן המשיח יחטא - שהוא שליחם של כל ישראל - לאשמת העם הוא, משום שהדין שורה עליהם. וכשהשליח הוא צדיק פראוי, אשרי העם, שכל הדינים מסתלקים מהם על ידו, כל שפן הכהן שעליו מתברכים עליונים ותחתונים.

אמר רבי אלעזר, ועל זה, כהן ולוי טרם שיעלה לעבודה, בודקים אחריו, ויודעים דרכיו ומעשיו. ואם לא, אינו עולה לעבודה, וכן בסנהדרין כדי לדון דין.

ואם נמצא פראוי, נותנים עליו חמרות המקדש. ואם לא, אינו עולה לעבודה. זהו שכתוב, (דברים לג) וללוי אמר תמיד ואוריף לאיש חסידך. מפני מה זכה (אחר) לאורים ולתמים ולעבד עבודה? הוי אומר, אשר נסיתו וגו'. האמר לאביו ולאמו לא ראיתו וגו'.

שופרא, דההוא קול סליק לעילא. ובההוא יומא קיימין ומשתכחי מקטרגין לעילא. וכד סליק ההוא קלא דשופרא, פלהו אתדחיין קמיה, ולא יכלין לקיימא. זפאה חולקיהון דצדיקייא, דינדעין לכוונא רעותא לקמי מאריהון, וינדעין לתקנא עלמא בהאי יומא, בקל שופרא. ועל דא כתיב, (תהלים פט) אשרי העם יודעי תרועה. יודעי, ולא תוקעי.

בהאי יומא, בעי עמא לאסתכלא בפר נש שלים מפלא, דינדע ארחוי דמלכא קדישא, דינדע ביקרא דמלכא, דיבעי עלייהו בעותא בהאי יומא. ולזמנא קל שופרא בכלהו עלמין, בכוונה דלכא, בחכמתא, ברעותא, בשלימו. בגין דיסתלק דינא על ידוי מן עלמא. ווי לאינון דשליחא דלהון לא אשתכח פדקא יאות, דהא חובי עלמא (עמא) אתיין לאדפרא בגיניה. הדא הוא דכתיב, אם הכהן המשיח יחטא, דהוא שליחא דכל ישראל, לאשמת העם הוא, בגין דינא שריא עלייהו. וכד שליחא הוא זפאה כדקא יאות, זפאין אינון עמא, דכל דינין מסתלקין מנייהו על ידיה, כל שפן כהנא, דעליה מתברכאן עלאי ותתאי.

אמר רבי אלעזר, ועל דא, כהן ולוי עד לא יסלק לפולחנא, בדקין אבתריה, וינדעין ארחוי ועובדוי, ואי לא, לא סליק לפולחנא, וכן בסנהדרין למידן דינא.

ואי אשתכח פדקא יאות, יהבין עליה חומרא דמקדשא. ואי לא, לא סליק לפולחנא. הדא הוא דכתיב, (דברים לג) וללוי אמר תמיד ואוריף לאיש חסידך. מפני מה זכה (אחר) לאורים ולתמים, ולמפלח פולחנא. הוי אומר (דברים לג) אשר נסיתו וגו'. האומר לאביו ולאמו לא ראיתו וגו'.